

BAŤOVANY-PARTIZÁNSKE

VÝROBA A PRÁCA / PRODUCTION AND WORK III.

ETÁŽOVKA / "ETAGE-LIKE HALL"

Pošchodové výrobne haly, tzv. etážovky patria k najstarším produktom zlínskeho projekčného ateliéru. Štandardizovaný typový projekt tzv. etážovky s vertikálnym komunikačným jadrom v strede priečelia pochádza pravdepodobne z roku 1924. Patrí k najstarším typom výrobných hal, ktoré sa neskôr stavali vo všetkých Baťovych satelitoch. Konštrukčný základ etážovky tvorí železobetónový monolitický skelet s rozpäťom $6,15 \times 6,15$ m, okrúhlym profilom sĺpov a výplňovým tehlovým muríkom. Štandardná etážovka mala rozmeru 13 polí na dĺžku a 3 polia na šírku.

Prvé dve triplodlažné výrobne haly postavili v Baťovnoch v rokoch 1938 až 1939. V priebehu nasledujúcich dvoch rokov príbudi dve pätfodlažné výrobne haly (1939 - 1941) s centrálnym schodiskom a kotolňou, v nasledujúcom období ďalšie pätfodlažné haly (1942 - 1946), ale s koncovým schodiskom.

Základom výroby v Baťovych závodoch bol bežiaci pás. Postupne pri ňom časť manuálnej práce nahradilo automatické spracovanie. Napriek tomu hralo osvetlenie denným svetlom a priame vetranie dôležitú úlohu pri pracovných procesoch vo výrobných halach. Tomu zodpovedali veľké sklenené plochy na všetkých fasádach budov.

Etážovky boli v rámci výrobného areálu radené šachovnicovo a posújane dopravnými zariadeniami. Budovali ich postupne a postupne ich aj uvádzali do výroby, čo znížovalo investičné náklady.

Baťove etážovky v Baťovnoch-Partizánskom dodnes slúžia výrobným, resp. skladovým účelom. Viaceré sú upravené, avšak niektoré sa zachovali v pôvodnom stave, ako napríklad výber prvá miestna trojetážovka.

Multilevel production halls, so-called etage-like halls rank among the oldest products of Zlín's planning studio. A standardized project of the etage-like hall with a vertical communication core on a central facade originated probably in 1924. It belongs to the oldest types of production halls built in Baťa satellite towns later on. The hall's construction base consists of a ferro-concrete monolithic skeleton with a span 6.15 - 6.16 meters, a round column profile and brick filling. A standard etage-like hall had dimensions of 13 width fields by 13 length fields.

The first three-level production halls in Baťovany were built in 1938 - 1939. In the next two years, two five-level production halls were added (1939 - 1941) featuring a central staircase and a boiler room. They were followed by other five-level halls (1942 - 1946) with side staircases.

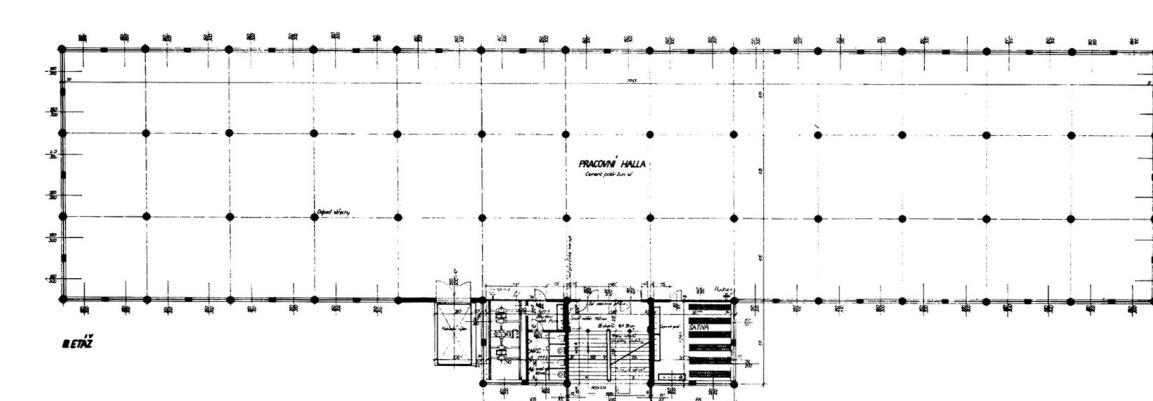
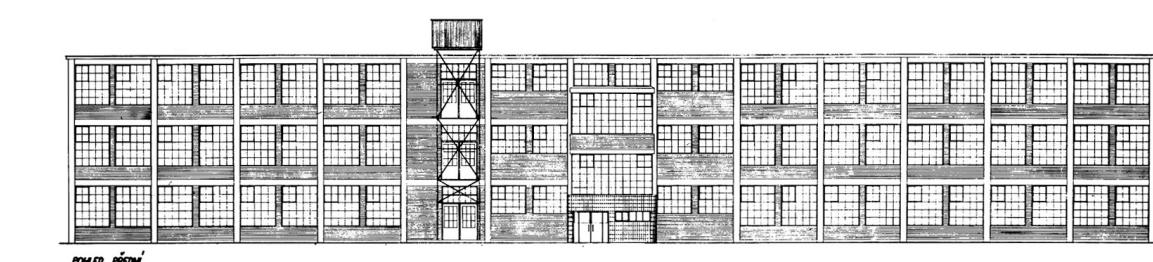
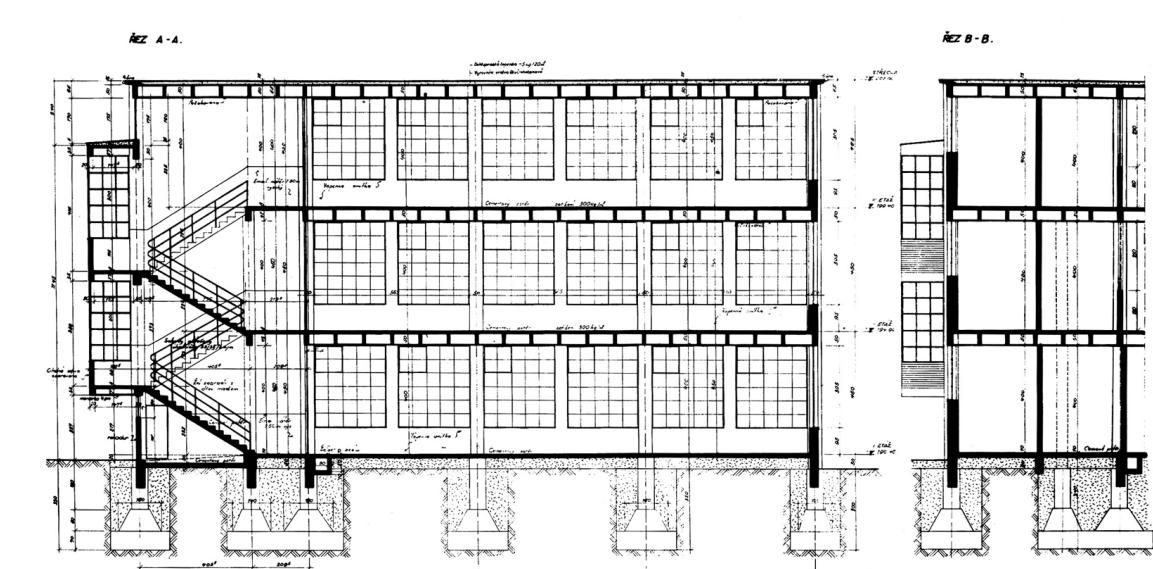
A conveyor belt was the basis of operations in Baťa plants. Gradually, some portions of manual work were substituted by automatic processing. Despite this fact, daylight illumination and direct ventilation played significant role in all production processes in the halls. Large glassed planes on the facades of all the buildings conformed to this approach.

Within the plant, the etage-like halls were located in a chessboard fashion, being interconnected by transportation facilities. The halls were built and opened gradually to lower investment costs.

Even today, Baťa's etage-like halls in Baťovany-Partizánske are being used for production or even warehousing purposes respectively. Several of them have been modified, however some have been preserved in their original state, as e.g. the very first three-level etage-like hall.

Trojetážovka, priečne rezky, 1939
Three-level hall, cross sections

Trojetážovka, pohľad na priečelie a pôdorys typického podlažia, 1939
Three-level hall, facade view and ground plan of a typical floor

Trojetážovka, interiér výrobcnej haly, 1940
Three-story hall, production hall interior, 1940

Trojetážovka, interiér výrobcnej haly, 2003
Three-story hall, production hall interior, 2003

Továreň, pohľad na priečelážovky a kotolňu, 1942
Plant, view at five-level halls and boiler room, 1942